

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **V. Z.**, bývajúcej v B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Margita Lonská, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kalinčiakova 25, v mene a na účet ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Margita Lonská, proti odporcom **1/ Ing. E. P.**, bývajúcej v B., **2/ M. K.**, bývajúcemu v T., **3/ Ing. J. K.**, bývajúcemu v B., zastúpeným JUDr. E. Kubaskou, advokátkou v Bratislave, Miletičova 3/a, **4/ (pôvodne 5/) StaRP, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Exnárova 2, zastúpeným JUDr. Danielou Grančákovou, advokátkou v Bratislave, Pavla Horova 22, **o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 10 C 159/1993, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. októbra 2014 sp.zn. 14 Co 38/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporcom 1/, 2/ a 3/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 25. októbra 2010 č.k. 10 C 159/1993-350 uložil odporcovi 5/ (pôvodne odporcovi 4/) povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 188,14 € titulom náhrady škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch spojených s pohrebom. Vo zvyšku návrh na náhradu škody (nákladov spojených s pohrebom) v sume 425, 94 € voči odporcovi 5/ zamietol. Návrh navrhovateľky na náhradu škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch spojených s pohrebom voči odporcom 1/, 2/, 3/ a 4/ (pôvodne odporcovi Š., s.r.o., v likvidácii, so sídlom v B.) zamietol. Návrh navrhovateľky na priznanie nemajetkovej ujmy

v peniazoch v sume 6 387,83 € (správne v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 21. októbra 2014 sp.zn. 14 Co 38/2011 v sume 66 387,93 €) zamietol a konanie o náhradu škody – nákladov spojených s pohrebom - v časti o zaplatenie sumy 242,24 € zastavil (podľa § 96 ods. 1, 2 O.s.p. z dôvodu späťvzatia návrhu v tejto časti, s ktorým späťvzatím odporcovia súhlasili). Vyslovil, že o náhrade trov konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že o náhrade sumy 188,14 € (pozostávajúcej zo sumy 145,88 € zaplatenej P. – Pohrebnej službe, za kvety 30,16 €, za odvoz zosnulého syna 12,11 €, za dosekanie a uloženie urny 8,08 €) rozhodol podľa § 420 ods. 2 v spojení s § 449 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, lebo vykonaným dokazovaním mal preukázané, že k znefunkčneniu komína na bytovom dome na Š. (do ktorého vyúsťoval aj prieduch z kúpeľne bytu navrhovateľky) došlo počas výkonu stavebných a rekonštrukčných prác vykonávaných odporcom 5/. Teda navrhovateľke bola škoda spôsobená činnosťou odporcu 5/ jeho pracovníkmi, ktorých pri výkone uvedenej stavebnej činnosti použil Ing. V. (odsúdený za spáchanie trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Trestného zákona k trestu odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov s tým, že mu bol výkon trestu podmienenečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní jeden rok). Návrh na zaplatenie sumy 425,94 € zamietol z dôvodu, že listinné dôkazy, ktoré mali potvrdiť nákup bližšie nešpecifikovaného tovaru, sú z obdobia po pohrebe zosnulého syna navrhovateľky. Pokiaľ išlo o odporcov 1/, 2/, 3/ (vlastníkov bytového domu na Š.) a 4/ (objednávateľa stavebných prác) podľa názoru súdu navrhovateľka neuniesla dôkaznú povinnosť a nepreukázala porušenie právnych povinností z ich strany. Poukázal na to, že v trestnom konaní bolo preukázané, že syn navrhovateľky zomrel v dôsledku otravy oxidom uhoľnatým, ktorý sa hromadil v kúpeľni bytu navrhovateľky, ktorý nebol odvedený komínom z dôvodu jeho zasypania stavebnou suťou a nie z dôvodu poruchy plynového spotrebiča, na ktorého funkčnosť ako vlastníci bytu by mali dbať a v spolupráci s navrhovateľkou by mali povinnosť dať plynový ohrievač opraviť, resp. vymeniť. Bolo preukázané, že odporcovia 1/, 2/, 3/ si splnili aj prevenčnú povinnosť predchádzať vzniku škody. Odporkyňa 1/ požiadala navrhovateľku, aby zabezpečila nepoužívanie plynového spotrebiča umiestneného v kúpeľni jej bytu až do jeho revízie odbornými pracovníkmi, resp. jeho požívanie len v nevyhnutnom rozsahu. Odporca 4/ preukázal, že stavebné práce bol povinný len ohlásiť, nepotreboval stavebné povolenie. Odporca 4/ uzavrel platnú zmluvu (s právnym predchodcom odporcu 5/), na základe ktorej mal plniť zmluvné povinnosti s odbornou starostlivosťou. Nárok navrhovateľky na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch (rozšírenie návrhu o tento nárok - zaplatenie sumy 2 000 000 Sk pripustil na pojednávaní 30. mája 2007) zamietol

z dôvodu jeho premlčania po námietke vznesenej odporcami 1/ až 4/ s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 278/2007. Poukázal na skutočnosti uvedené odporcami a vyplývajúce z článku s názvom „Otrávený vzduch. Musel zomrieť osemnásťročný B.“ uverejneného v denníku Pravda 7. novembra 1992. Uviedol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je jedným zo samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, je právom majetkovej povahy, ktoré podlieha premlčaniu. Navrhovateľka si mohla predmetný nárok uplatniť ihneď po tom, čo jej syn zomrel, t.j. po dni 16. októbra 1992 voči odporcom 1/, 2/, 3/, ako aj voči odporcovi 4/ po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku sp.zn. 5 T 86/1996 z 24. februára 1999. Navrhovateľka si však tento nárok uplatnila až na pojednávaní 12. marca 2007 a jeho podrobnú písomnú špecifikáciu doručila súdu 25. mája 2007. V tejto súvislosti súd poukázal aj na výsledky vykonaného dokazovania, na základe ktorého zamietol návrh na náhradu škody voči odporcom 1/, 2/ a 3/.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľky a odporcu 5/ rozsudkom z 21. októbra 2014 sp.zn. 14 Co 38/2011 opravil záhlavie rozsudku súdu prvého stupňa v označení predmetu konania a vo výrokovej časti, ktorou zamietol návrh navrhovateľky na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch tak, že správne znie : „...o náhradu škody – nákladov spojených s pohrebom v sume 856,35 € a o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 66 387,83 €...“ Súd návrh navrhovateľky na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 66 387,93 € voči odporcom 1/, 2/, 3/, až 5/ zamietal (I.). Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že uložil odporcom 1/, 2/ a 3/ povinnosť zaplatiť navrhovateľke spoločne a nerozdielne sumu 94,07 € a odporcovi 5/ zaplatiť navrhovateľke sumu 94,07 € titulom náhrady škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch spojených s pohrebom. Vo zvyšku 425,94 € návrh navrhovateľky o náhradu škody – nákladov spojených s pohrebom voči odporcom 1/, 2/ a 3/ zamietol a voči odporcovi 5/ zamietnutie zvyšku uplatneného nároku potvrdil. Návrh navrhovateľky na náhradu škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch spojených s pohrebom voči odporcovi 4/ zamietol. Rozsudok v zamietajúcej časti návrhu na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 66 387,83 € potvrdil. Po preskúmaní napadnutého rozsudku, posúdení odvolacích námietok a na základe doplneného dokazovania dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne ustálil otázku opodstatnenosti nároku navrhovateľky na náhradu škody len vo výške 188,14 € a správne posúdil aj otázku premlčania ňou uplatneného nároku na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 66 387,93 €. Podľa názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd

pochybil, keď na zaplatenie sumy 188,94 € zaviazal len odporcu 5/. Pri rozhodovaní o náhrade škody odvolací súd vychádzal z citovaných zákonných ustanovení a dospel k záveru, že za škodu spôsobenú navrhovateľke zodpovedajú odporcovia 1/, 2/, 3/ a 5/. Pokiaľ ide o odporcov 1/, 2/ a 3/ títo ako vlastníci bytového domu na Š., v ktorom sa nachádza aj byt užívaný navrhovateľkou, porušili svoju právnu povinnosť zabezpečiť realizáciu rekonštrukcie nehnuteľnosti takým spôsobom, aby neboli ohrozené práva, zdravie a životy užívateľov bytov v nej sa nachádzajúcich. Neinformovali obyvateľov bytového domu o začatí rekonštrukčných prác, dozvedeli sa o nej až po postavení stavbárskeho lešenia. Výpoveď odporkyne 1/ o vyvesení informačných letáčikov vyhodnotil odvolací súd za účelovú, pretože ju uviedla až pred odvolacím súdom a je v rozpore s výpoveďami ostatných účastníkov konania. Odporcovia 1/, 2/ a 3/ porušili svoju právnu povinnosť, keď neurobili potrebné opatrenia na zabránenie používania plynových spotrebičov v tých bytoch, ktoré mali tieto spotrebiče vyvedené do komína, ktorý bol pre jeho zlý stav potrebné čiastočne demontovať. Išlo nesporne o taký stavebný zásah do komína, že mohli a mali predpokladať možné komplikácie. Preto mali účinnou formou informovať užívateľov bytov, ktorí mali plynové spotrebiče napojené na poškodený komín. Ich obranu spočívajúcu v informovaní navrhovateľky o poruche prietokového ohrievača a jeho neužívaní považoval za irelevantnú. Odvolací súd sa nestotožnil ani s obranou odporcu 5/ spočívajúcou v nevedomosti o skracovaní komína. Odvolací súd posúdil podiel zavinenia odporcov 1/, 2/ a 3/ a odporcu 5/ v pomere 50:50, lebo každý z nich mal možnosť tragédii zabrániť, keby si riadne plnil svoje povinnosti. Preto aplikoval § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel odvolací súd k záveru, že navrhovateľka nepreukázala opodstatnenosť nároku na náhradu škody v sume 425, 94 €. Z niektorých predložených pokladničných dokladov nebolo možné identifikovať, aký tovar bol zakúpený. Nákup kozmetiky a náušnic nemožno považovať za náklady spojené s úmrtím syna. Pokiaľ išlo o odporcu 4/ v konaní nebolo preukázané, že by porušením akejkoľvek právnej povinnosti prispel k vzniku škody, čo napokon netvrdila ani navrhovateľka vo svojom odvolaní. Za správne považoval aj rozhodnutie o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu jeho premlčania. Uviedol, že v minulosti v právnej teórii a v rozhodovacej praxi súdov Slovenskej a Českej republiky prevládal právny názor, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nepremlčateľné. Napriek tomu táto otázka bola považovaná za spornú. Súčasná rozhodovacia prax súdov sa však zjednotila na tom, že ide o právo majetkovej povahy a ako také je premlčateľné – rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 278/2007 a uznesenie sp.zn. 5 Cdo 265/2009,

ale aj rozsudok NS ČR sp.zn. 31 Cdo 3131/2008 a sp.zn. 30 Cdo 1269/2009, so závermi ktorých sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Odvolací súd sa dôsledne zaoberal aj odvolacou námietkou, t.j. aby vyhodnotil vznesenú námietku premlčania v rozpore s dobrými mravmi vzhľadom na následky tragickej udalosti na navrhovateľku. Dospel k záveru, že v danej veci nie je možné aplikovať rozpor s dobrými mravmi. Vychádzal pritom z viacerých skutočností. Predovšetkým prihliadol na to, že navrhovateľka pôvodným návrhom, doručeným súdu 14. októbra 1993 (rok po tragickej udalosti), uplatnila len nárok na náhradu škody v sume 856,35 € napriek tomu, že si mohla uplatniť aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V konaní netvrdila žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali neprihliadnutie na vznesenú námietku premlčania pre rozpor s dobrými mravmi. Uviedol pritom prípady, v ktorých by bolo možno takto postupovať. Je tiež nesporné, že navrhovateľka tento nárok uplatnila až v roku 2007, teda po uplynutí premlčacej doby. Na záver vyslovil, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu do výrokov II. III. a IV., teda okrem výroku, ktorým odvolací súd opravil rozsudok súdu prvého stupňa, podala dovolanie navrhovateľka. Navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a súčasne aj prvostupňový rozsudok, alternatívne, aby ho zmenil a nárok jej priznal v celom rozsahu. Dôvod na podanie dovolania navrhovateľka videla v ustanovení § 237 písm. f/ a písm. g/ O.s.p., pretože sa jej postupom súdu (odvolacieho a prvostupňového) odňala možnosť konať pred súdom. V ďalšom texte dovolania opísala skutkový stav a priebeh konania v predmetnej veci. Ďalej uviedla, že hlavným dôvodom pre napadnutie rozhodnutia bolo to, čo považovala za meritum veci a síce jej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý si uplatnila rozšírením petitu návrhu 12. marca 2007. Podrobne poukázala na dôvod uplatnenia tohto nároku, jeho právnu úpravu, účel a funkcie nemajetkovej ujmy, a to aj vo vzťahu k jej premlčateľnosti. Na podporu svojho tvrdenia o nepremlčateľnosti uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch poukázala na názory vyslovené v citovaných rozhodnutiach. Mala za to, že súd v danej veci pri rozhodovaní neprihliadol na všetky ňou predložené dôkazy a nevysporiadal sa správne s otázkou práva na ochranu osobnosti, ktorá bola a je pre ňu zásadná. V odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu podľa nej absentuje skutočnosť, prečo sa rozhodol stotožniť s uvedeným „starším“ judikátom, keď v roku 1993 (podanie návrhu) úvahy o premlčateľnosti takéhoto nároku neexistovali. Preto mohla mať očakávania, že o jej nároku v budúcnosti bude rozhodnuté kladne. Napokon namietala, že

v napadnutom rozhodnutí súd otázku vznesenia premlčania a rozpor s dobrými mravmi posúdil veľmi laxne a jeho odôvodnenie považovala za nedostatočné, a to s ohľadom na uvedené skutočnosti, pričom poukázala na závery vyplývajúce z citovaných rozhodnutí.

Odporcovia 1/, 2/ a 3/ navrhli dovolanie zamietnuť. Vo vyjadrení k nemu poukázali na skutkové okolnosti danej veci. Uviedli, že navrhovateľka nijako bližšie nešpecifikuje ňou uvádzané dovolacie dôvody. Právne posúdenie veci vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy považovali za správne a súladné so zjednotenou rozhodovacou praxou súdov. Podľa nich v konaní nebolo nijakým spôsobom preukázané, že by navrhovateľka márne uplynutie premlčacej doby nezavinila, ani žiadne mimoriadne závažné okolnosti, za akých sa námietka premlčania uplatňovala, ktoré by mohli mať vplyv na posudzovanie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi. Vyhodnotenie vznesenej námietky premlčania ako námietky v rozpore s dobrými mravmi je možné uplatniť len vo výnimočných prípadoch, čo však v danej veci preukázané nebolo. Napokon odvolací súd sa s touto otázkou zaoberal. Poukázal aj na zásadu, že právo patrí bdelym, ktorú je nevyhnutné vyhodnotiť v uvedených súvislostiach (nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatnila až o cca 10 rokov).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa,

ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p.

Navrhovateľka dovolaním napadla rozsudok odvolacieho súdu vo výroku II., ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcom výroku priznávajúcom jej sumu 188,14 €. Zmenil ho tak, že povinnosť zaplatiť jej túto sumu neuložil len odporcovi 5/ (StarRP, a.s., so sídlom v Bratislave, Exnárova 2), ale odporcovom 1/, 2/, 3/ a 5/, t.j. odporcom 1/, 2/ a 3/ spoločne a nerozdielne sumu povinnosť zaplatiť sumu 94,07 € ($\frac{1}{2}$ zo sumy 188,14 €) a odporcovi 5/ povinnosť zaplatiť sumu 94,07 €. Teda spolu uložil odporcom 1/, 2/, 3/ a 5/ povinnosť zaplatiť navrhovateľke titulom náhrady škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch spojených s pohrebom rovnakú sumu, ako jej priznal súd prvého stupňa. Z toho možno potom vyvodiť, že navrhovateľka mala v tomto ňou uplatnenom nároku (celkom uplatnenom v sume 856,35 €) úspech v rovnakom rozsahu pred prvostupňovým aj odvolacím súdom. V zamietajúcej časti (vo zvyšku uplatneného nároku na zaplatenie sumy 425,94 €) odvolací súd v tomto výroku (II.) rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Na rozdiel od objektívnych podmienok vymedzených zákonom, stanovením lehoty na podanie dovolania, prípustnosti dovolania len proti v zákone uvedeným rozhodnutiam odvolacieho súdu, zastúpenia dovolateľa a pod., ktoré musia byť pri podaní dovolania splnené a ktoré sa nevzťahujú na osobu konkrétneho dovolateľa, ustanovenie § 240 ods. 1 prvá veta O.s.p. určuje okrem iného aj subjektívnu podmienku prípustnosti dovolania, ktorá sa viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto dovolanie podáva. Teda či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie (hoci aj proti rozhodnutiu objektívne napadnuteľnému týmto opravným prostriedkom). Právo podať dovolanie proti rozhodnutiam odvolacieho súdu zveruje účastníkovi. Z účelu dovolania, ale vyplýva, že nie každému účastníkovi prislúcha právo podať dovolanie. Toto právo nie je dané tomu účastníkovi, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý na svojich právach. Teda tomu účastníkovi, ktorý mal v konaní úspech. Úspech v konaní treba pritom chápať v závislosti od výsledku súdneho sporu, pričom pod úspechom treba rozumieť úspech v zmysle procesného výsledku. Procesný úspech v plnom rozsahu na strane navrhovateľa znamená stav, pri ktorom súd v plnom rozsahu vyhovie jeho návrhu a vydá rozhodnutie v súlade s navrhovaným výrokom. Plný úspech na strane odporcu je stav, pri ktorom súd žalobu v celom rozsahu zamietne.

V danej veci odvolací súd tým, že priznal navrhovateľke uplatnený nárok titulom náhrady škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch spojených s pohrebom v rovnakej výške ako súd prvého stupňa, rozhodol v prospech navrhovateľky. Táto mala teda v (odvolacom) konaní podľa procesného výsledku v tejto časti uplatneného nároku plný úspech vo veci. Preto nie je účastníkom konania (subjektívne) oprávneným na podanie dovolania v tejto časti – vo vyhovujúcom výroku priznávajúcim jej sumu 188,14 €.

Navrhovateľka dovolaním napadla rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým zamietol návrh na náhradu škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch spojených s pohrebom voči odporcovi 4/ (Š., s.r.o.), ktorý bol dňom 19. marca 2014 vymazaný z obchodného registra z dôvodu skončenia likvidácie. Odvolací súd napokon aj v zápisnici z pojednávania pred odvolacím súdom zo 17. júna 2014 (čl. 555 p. v.) konštatuje, že odporca 4/ výmazom z obchodného registra stratil spôsobilosť byť účastníkom konania.

Napokon navrhovateľka napadla rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti návrhu na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 66 387,83 €.

Dovoláním navrhovateľky preto v uvedených výrokoch nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok, ale potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchyliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie navrhovateľky proti potvrdzujúcim výrokom rozsudku nie je podľa ustanovenia § 238 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu

na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a/až e/ O.s.p. navrhovateľka nenamietala a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

Navrhovateľka namietala, že postupom súdov nižšieho stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto svojím postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Navrhovateľka v dovolaní nešpecifikovala, v čom mala uvedená vada konania spočívať.

Z obsahu dovolania navrhovateľky je zrejmá jej námietka, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie 243a ods. 2, veda druhá O.s.p., ktoré ustanovuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Z § 132 O.s.p. vyplýva, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov, preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže

pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Navrhovateľka nešpecifikovala, z akých skutočností vyvodzovala existenciu vady konania spočívajúcu v tom, že rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.), ktorú vadu dovolací súd v konaní ani nezistil .

Navrhovateľka namietala aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f / O.s.p., lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho konania) nemohol preskúmať rozhodnutia súdov nižších stupňov vo vzťahu k námietkam žalobcu z hľadiska správnosti ich právnych záverov. To isté sa týka aj tzv. inej vady konania, majúcej za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorú možno namietat' len v procesne prípustnom dovolaní, o taký prípad v danej veci nešlo.

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľky v súvislosti s nesprávnym právnym posúdením veci týkajúcu sa ne/premlčateľnosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy dovolací súd pre úplnosť poukazuje na rozhodnutie č. R 58/14 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 4/2014, ktorého právna veta znie: „právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje“.

Vzhľadom na uvedené možno ale uzavrieť, že prípustnosť dovolania navrhovateľky nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a §150 ods. 1 O.s.p., pričom za dôvody hodné osobitného zreteľa, prečo odporcom 1/ až 3/ náhradu trov tohto konania nepriznal, videl nielen v samotnom charaktere predmetného konania, ale aj v majetkových, sociálnych a rodinných pomeroch navrhovateľky. Táto je nemajetná, nevlastní žiadne nehnuteľnosti, svoje bytové potreby naplňa formou nájmu bytu, má vyššie výdavky spojené s jej zdravotným stavom, ktoré skutočnosti vyplývajú z obsahu spisu.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2016

JUDr. Oľga Trnková , v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

